

Yeraltı Tanrısı: HADES

Karanlıkların tanrısı Hades, aslında son derece olumsuz çağrışımlar yapsa da Yunan mitolojisinde önce olumsuz, sonrasında ise son derece olumlu noktalara taşınmış, saygı görmüş bir tanrıdır.

Hades, Zeus'un kardeşidir, Kronos ile Rheia'nın oğludur. Annesi Rheia'nın yardım ettiği -haklı gerekçelere dayanan- bir komployla babası Kronos'u tahtından deviren Zeus, yeryüzündeki krallıkları paylaşırken Hades'e yeraltı krallığı düşmüştür. Kendisini görünmez kılan pelerini-bazı kaynaklarda başlığı- ile sık sık yeryüzüne de çıkan Hades, en büyük tanrılardandır ve ona ilişkin hikayeler elbette hep "yeraltı dünyasına" ve "ölüme" dair olmaktadır. Üç başlı köpek Kerberos tarafından korunan yeraltı dünyasına girenler gölgeler halinde dolaşırlar ve bir daha yeryüzüne dönemezler. Hades, kızdığı ölümlüler kendi dünyasına geldiğinde inanılmaz işkencelerle sonsuza kadar cezalandırır.

Bunlardan en ilginç olanlarından biri, aklını olduğundan çok zanneden ve büyük bir şansı kaybeden Lidya kralı Tantalos ile ilgilidir. Tantalos, her nasılsa Zeus'un sevgisini kazanmış ve ölümlü olmasına rağmen sık sık Olympos'taki ziyafetlere çağırılır olmuştur. Ancak, Tantalos tanrıların sofrasından ambrosia ve nektar çalarak bunu yeryüzündeki tanıklarına vermiştir. Üstelik tanrıların ziyafet sofralarındaki sırlarını uluorta anlatmıştır. Zeus, Tantalos'a soğuk davranmaya başlamış ama cezalandırmamıştır. Tantalos bu soğukluğu gidermek için büyük bir ziyafet düzenlemiş ve tanrıları krallığına davet etmiştir. Ancak, ziyafet sırasında çok aptalca bir denemeye kalkışmıştır. Yemeklerin bitmeye yakın hale geldiği bir sıra, (tanrılar nasıl olsa yeniden canlandıracaktır) oğlunu öldürür ve onun etinden pişirilmiş ızgarayı sofraya koyar. Bu artık bardağı taşıran bir davranıştır ve Tantalos yeraltı dünyasını boylar. Cezası ise Hades tarafından verilir. Cennet parçası bir köşeye yerleştirilir. Güzel sulu bir ırmak ve her çeşit meyvenin bulunduğu bir cennet parçasındadır ama su içmek için eğildiğinde nehir, yemek istediğinde meyve ondan kaçır. Elini çektiğinde yerli yerine gelir.

Artık her türlü nimetin içinde sonsuz bir susuzluk ve açlığa mahkum edilmiştir.

Korinth kralı Sisyphos, son derece akıllı ve bir o kadar da kurnaz bir ölümlüdür. Krallığını küçük bir liman kasabasından zengin bir şehre dönüştürmüştür. Ancak büyük bir sorunu vardır, krallığı susuzluk çekmeye başlamıştır. Bir gün, Nehir tanrı Asopos'un kızı Aigina'nın Zeus tarafından kandırılıp kaçırılmasına şahit olur. Elbette kızını çok seven Asopos deliye döner, kızını hiçbir yerde bulamamaktadır. Korinth kralı bundan faydalanmayı düşünür ve Asopos'a krallığında susuzluğu ortadan kaldırmak karşılığında kızını Zeus'un kaçırdığını söyler. Zeus ise karısı Hera'nın bitmek bilmez çılgınlıklarından deliye dönerek başına bu belayı açan Sisyphos'un öldürülmesini emreder. Yeraltı dünyasına alınması için gelen ölüm tanrısı Thanatos'u sarhoş eden Sisyphos, adamlarına ölümü zincire vurdurur. Krallığına hiç kimsenin gelmemesinden şüphelenen Hades, Zeus'a gider ve neden hiçbir ölümlünün artık ölmediğini sorar. Çerçek o zaman ortaya çıkar ve Sisyphos'un sarayından Thanatos kurtarılır. Sisyphos sonunun geldiğini anlayarak, karısına kendisinin ölmesinin ardından bayram yapılmasını ister. Hades'in karşısına geldiğinde ise "Karım bana uygun bir cenaze bile yapmadı. Üstelik halkım bayram ilan etti. Çeriye dönüp bu durumu düzeltmeliyim. En azından cenaze törenine hakkım var" der. Hades'in taş kalbini yumuşatamasa da Persephone'nin ısrarıyla bir hafta süreyle geriye gönderilir. Ancak tahmin edilebileceği gibi, Sisyphos geriye gelmez. Hades de kendi hükmünün geçmediği yeryüzünde bulunan Sisyphos'a müdahale edemez. Ancak her ölümlü gibi "ecel" Sisyphos'a da gelecektir ve eceliyle ölüp Hades'in karşısına getirildiğinde ruhu çok ağır bir kayayı, çok yüksek bir dağın zirvesine kadar yuvarlamakla cezalandırılır. Ancak kayayı yukarıya doğru yuvarlarken durup dinlenecek tek bir noktası yoktur ve zirveye vardığında asla dengeye durmayan kaya öbür tarafa yuvarlanmaktadır. İçine yerleştirilen duygu nedeniyle de Sisyphos kayayı zirveye koymaya çalışmaktan başka bir şey yapamamaktadır. □